

Vastaus aloitteeseen koskien saaristolaisten vapaa-ajan asuntojen sekajätepistemaksua

Uudenmaan jätelautakunta 19.06.2024 § 32
74/14.07.02/2024

Valmistelija vastaava jäteasiaintarkastaja Pamela Ek, ujlk@ujlk.fi, puh. 020 690 145

Aloite

Uudenmaan jätelautakunnalle on 21.3.2024 saapunut aloite koskien saaristolaisten vapaa-ajan asuntojen jätehuollon maksua (liite 3). Vireillepanija pyytää jätelautakuntaa harkitsemaan uuden maksuluokan luomista tai maksutaukoa talvikaudelle saaristossa sijaitseville vapaa-ajan asunnoille.

Vireillepanija perustelee aloitettaan sillä, että saaristossa olevaa kesä-asuntoa on mahdotonta käyttää talvikaudella. Kesällä, kun vapaa-ajan asunto on käytössä, asukkaat uusiokäyttävät, kompostoiat ja polttavat kaiken mahdollisen itse, jätteen hankalan kuljettamisen vähentämiseksi.

Vastaus

Lainkohdat

Jätelain 32 §:n mukaan kunnan (kunnallisen jäteyhtiön) on järjestettävä vakinaisessa asunnossa, vapaa-ajan asunnossa, asuntolassa ja muussa asumisessa syntyvän jätteen jätehuolto. 41 §:n mukaan kiinteistön haltijan tai muun jätteen haltijan on luovutettava 32 §:n mukaisesti kunnan vastuulle kuuluva jäte alueella järjestettyyn kiinteistöittäiseen jätteenkuljetukseen tai kunnan järjestämään alueelliseen vastaanottopaikkaan.

Uudenmaan jätelautakunnan jätehuoltomääräysten 5 §:n mukaan kiinteistön haltija liittää kiinteistönsä kunnan jätehuoltojärjestelmään ensisijaisesti ilmoittamalla jäteyhtiölle liittymisestään kiinteistöittäiseen jätteenkuljetukseen joko kiinteistökohtaisella astialla tai yhteisastialla ja tilaamalla jäteastian tyhjennyspalvelun (kiinteistöittäinen jätteenkuljetus). Jos kiinteistöittäinen jätteenkuljetus ei ole mahdollinen 9 §:ssä määriteltyjen syiden vuoksi, kiinteistö liittyy tai liitetään jäteyhtiön sekajätepistem palveluun (alueellinen vastaanottopaikka). Sekajätepistem palveluun liitytään logistisista syistä, esimerkiksi, jos kiinteistölle ei ole tieyhteyttä.

Jätelain 78 §:n mukaan kunnan (kunnallisen jäteyhtiön) on perittävä tämän lain mukaisesti järjestämästään jätehuollosta jätemaksua, jolla katetaan sille tehtävän hoitamisesta aiheutuvat kustannukset. 79 §:n mukaan kunnan (kunnallisen jäteyhtiön) jätemaksun perusteita ovat jätteen laji, laatu, määrä ja noutokerrat. Jätemaksun perusteina voidaan käyttää myös kiinteistöllä asuvien henkilöiden määrää, kiinteistön käyttötarkoitusta tai muuta vastaavaa perustetta, jos jätteen määrää tai laatua on vaikea luotettavasti selvittää tai jos se on tarpeellista ympäristö- tai terveyshaittojen ehkäisemiseksi tai jätehuollon järjestämiseksi. Jätemaksun perusteista määrätään tarkemmin kunnan hyväksymässä jätetaksassa.

Jätelain 80 §:n mukaan kunnan (kunnallisen jäteyhtiön) jätemaksun on velvollinen suorittamaan kiinteistön haltija tai muu jätteen haltija, jonka jätteen jätehuollon kunta (kunnallinen jäteyhtiö) järjestää.

Uudenmaan jätelautakunnan jätetaksan 9 §:n mukaan sekajätepistemaksun peruste on asunnon rakennusluvassa määritelty käyttötarkoitus.

Uudenmaan jätelautakunnan jätehuoltomääräysten 15 §:n mukaan jätteiden hävittäminen polttamalla on kielletty.

Johtopäätös

Jäteyhtiö on velvollinen järjestämään kaikkien asuntojen jätehuollon ja kiinteistön haltija on velvollinen liittymään ja kuulumaan kunnalliseen jätehuoltojärjestelmään. Kunnalliseen jätehuoltojärjestelmään liitytään ja kuulutaan ensisijaisesti kuulumalla kiinteistökohtaisen jäteastian tyhjennyspalveluun. Jätteet laitetaan kiinteistökohtaiseen jäteastiaan, jonka jäteyhtiö tyhjentää jätehuoltomääräysten tyhjennysvälin mukaisesti. Koska kiinteistökohtainen jäteastia ei ole mahdollinen saarilla, saarilla sijaitsevien asuntojen jätehuolto järjestetään sekajätepistemaksuna. Mantereella sijaitsevat asunnot kuuluvat vain poikkeuksellisesti sekajätepistemaksuun, esimerkiksi jos asunnolle ei ole tieyhteyttä. Sekajätepistemaksu on siis tarkoitettu lähinnä saarilla sijaitseville asunnoille.

Jätehuoltopalvelua ei saa rahoittaa verovaroin tai muilla maksuilla, vaan jätehuoltopalvelun kaikki kustannukset on katettava jätemaksuilla, jotka kiinteistön haltija on velvollinen maksamaan. Siten jätemaksun suuruus riippuu jätehuoltopalvelun tuottamisen kustannuksista. Sekajätepistemaksun tuottaminen on jäteyhtiölle kalliimpaa kuin jäteastian tyhjennyspalvelun tuottaminen. Sekajätepistemaksulla jäteyhtiö kattaa kustannukset sekajätepisteiden ylläpidosta ja niiden jäteastioiden tyhjennyksestä sekä kerätyn jätteen kuljetuksesta käsittelyyn ja käsittelystä jäteveroineen. Jäteyhtiö ei saa tuottoa sekajätepistemaksusta, vaan maksu menee palvelun tuottamisen kustannusten kattamiseen.

Vaikka sekajätepistemaksu on kuukausimaksu ja veloitetaan vuoden jokaiselta kuukaudelta, vapaa-ajan asuntojen maksussa on huomioitu, että suurin osa vapaa-ajan asunnoista ovat käytössä vain kesäkaudella. Kuitenkin vapaa-ajan asuntojen haltijoilla on oikeus käyttää sekajätepistettä vuoden ympäri ja palvelu on heille saatavilla vuoden ympäri. Vakituisten asuntojen sekajätepistemaksu on suurempi kuin vapaa-ajan asuntojen.

Sekajätepistemaksun tai -palvelun osalta ei ole mahdollista huomioida biojätteen kompostointia tai kierrätyskelpoisten jätteiden lajittelua ja erilliskeräystä kuten tyhjennyspalvelun osalta, koska sekajätepisteeseen tuodun jätteen määrää ja laatua on vaikea luotettavasti selvittää. Jätteen määrästä ja laadusta riippumatta, jäteyhtiön on ylläpidettävä sekajätepistemaksuun kuuluvalle palveluun kuuluvalla asunnolle. Koska jätteen määrää ja laatua on vaikea luotettavasti selvittää ja koska se on tarpeellista jätehuollon järjestämiseksi, Uudenmaan jätelautakunnan jätetaksassa on jätelain 79 §:n nojalla määrätty, että sekajätepistemaksun peruste on asunnon rakennusluvassa määritelty käyttötarkoitus. Vakituksille asunnoille on oma maksuluokka ja vapaa-ajan asunnoille oma. Tyhjennyspalvelun osalta kiinteistökohtaiseen jäteastiaan laitettu jätteen määrä ja laatu taas vaikuttaa suoraan vähenevästi palveluun, jota jäteyhtiön on tuotettava asunnolle.

Ympäristösyistä jätteiden hävittäminen polttamalla on kielletty. Jätteet tulee aina viedä asianmukaiseen vastaanottoaikaan.

Koska jäteyhtiö ei saa tuottoa sekajätepistemaksusta, vaan se menee koknaisuudessaan palvelun tuottamisen kustannusten kattamiseen, sekajätepistemaksun alentaminen ei ole mahdollista korottamatta jotain toista jätemaksua. Kun otetaan huomioon, että sekajätepistemaksua käyttää enimmäkseen saaristossa sijaitsevien asuntojen haltijat, uuden maksuluokan luominen saaristossa sijaitseville vapaa-ajan asunnoille ja samalla manterella sijaitsevien asuntojen sekajätepistemaksun, tai jonkun toisen jätemaksun, korottaminen, ei olisi tasapuolista eikä kohtuullista muita maksuvelvollisia kohtaan.

Esittelijä	Christine Perjala, jäteasiainpäällikkö / avfallshanteringschef
Päätösehdotus	Jätelautakunta päättää antaa yllä olevan vastauksen aloitteeseen.
Päätös	Jätelautakunta päätti antaa yllä olevan vastauksen aloitteeseen.